

Αγαπητοί προσκεκλημένοι, σύνεδροι, κυρίες και κύριοι

Αποτελεί μεγάλη τιμή για μένα να σας απευθύνω αυτόν τον χαιρετισμό εκ μέρους της ποντιακής διασποράς της Ρωσίας, αλλά και εκ μέρους των ομοσπονδιών των ποντιακών σωματείων των χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, ευρισκόμενος εδώ, στη Θεσσαλονίκη, την ανεπίσημη πρωτεύουσα του ποντιακού ελληνισμού.

Ετοιμάζοντας την ομιλία μου αναρωτήθηκα, τι ύφος θα πρέπει να έχει η επικείμενη συζήτηση; Και η απάντηση ήταν προφανής – το κυρίως θέμα δεν μπορεί να είναι άλλο, παρά οι σύγχρονες πολιτισμικές προκλήσεις και η αντίδρασή μας απέναντι σε αυτές, δεδομένου ότι αυτά ήταν τα βασικά θέματα στη “σύνοδο ιωβηλαίο” της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών.

Λίγο διάστημα πριν την έναρξη της συνδιάσκεψης, στο μήνυμά μου προς τους συνέδρους, τους πρότεινα να αναρωτηθούν για την τρέχουσα ιστορική συγκυρία, κατά την οποία εμείς θα συζητήσουμε το παρόν και το μέλλον του ποντιακού ελληνισμού. Καθώς σήμερα, όχι μόνον η Ελλάδα και η Ευρώπη, αλλά και ο κόσμος ολόκληρος διανύουν μια από τις κρίσιμότερες περιόδους στην ιστορία τους. Έξωθεν δυνάμεις καλλιεργούν μια άβολη κατάσταση για ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο. Οι αξίες του ευρωπαϊκού πολιτισμού, που χτίστηκαν επί αιώνες ολόκληρους βρίσκονται υπό απειλή. Η ήπειρος υποφέρει από πολεμικές συγκρούσεις, οικονομικές κρίσεις, δημογραφικά προβλήματα. περισσότερο από ποτέ είμαστε αντιμέτωποι με το πρόβλημα της τρομοκρατικής απειλής.

Κατά την άποψή μου, ο πλέον αδύναμος και επισφαλής σε όλη αυτήν την κατάσταση είναι ο ορθόδοξος χώρος. Η δε θέση της Ελλάδας επιδεινώνεται περαιτέρω λόγω της μακροχρόνιας και βαθιάς οικονομικής και πολιτικής κρίσης, όπου μάλιστα είναι πλέον δύσκολο να διακρίνουμε ποιά από τα παραπάνω προβλήματα εμφανίστηκαν πρώτα.

Συνεχίζουμε ωστόσο να επαναλαμβάνουμε τα λάθη μας, λάθη που έχουν ξαναγίνει στο παρελθόν. Πιστεύετε πραγματικά πως είναι φυσιολογικό μια χώρα να βρίσκεται σε προεκλογικό αναβρασμό τρεις φορές μέσα στον ίδιο χρόνο; Στην τελευταία εκλογική αναμέτρηση η αποχή έφτασε στο 45%, δηλαδή οι άνθρωποι αυτοί επέλεξαν να μην αναλάβουν την ευθύνη κάποιας απόφασης. Διαπιστώνουμε λοιπόν την εμφανή έλλειψη εμπιστοσύνης προς την εξουσία, οι πολίτες έχουν πλέον πάψει να πιστεύουν πως κάποιος μπορεί να αλλάξει κάτι στη ζωή τους προς το καλύτερο. Η κατάσταση αυτή είναι το πρόσφορο έδαφος που μπορούν να εκμεταλλευτούν και να αξιοποιήσουν προς δικό τους όφελος δυνάμεις ξένες προς τον ελληνισμό.

Γι’ αυτό και σήμερα έχει φτάσει η στιγμή της αλήθειας, όταν πάνω απ’ όλα και απ’ όλους, βρίσκονται η ενότητα και η ομόνοια – έχουμε την υποχρέωση να είμαστε ισχυροί, για να μπορέσουμε να αποκρούσουμε τις προκλήσεις που υψώνει ο σύγχρονος πολιτισμός μπροστά μας. Διαφορετικά, δεν θα μπορέσουμε να διατηρήσουμε τον εαυτό μας ως έθνος ξεχωριστό. Πάντοτε επαναλαμβάνω, πως εμείς οι Πόντιοι, είμαστε υποχρεωμένοι να αναλάβουμε την ευθύνη ΚΑΙ για τη μοίρα της Ελλάδας και του ελληνικού λαού.

Και μόνο το γεγονός ότι σήμερα, εδώ στη Θεσσαλονίκη έχουν μαζευτεί εκατοντάδες εκπρόσωποι της ποντιακής νεολαίας από όλες τις γωνιές του κόσμου αποδεικνύει ατράνταχτα, πως ο ποντιακός ελληνισμός δεν αρκείται μόνο στο παρελθόν του. Έχει παρόν και οφείλει να έχει και μέλλον.

Είμαι πεπεισμένος πως η πρωτεύουσα αποστολή της Συνδιάσκεψης που ξεκινά, είναι να δοθεί το έναυσμα και οι κατευθυντήριες γραμμές για την ένωση της ελληνικής νεολαίας σε όλο τον κόσμο, να γίνει το σημείο εκκίνησης για το σχηματισμό ενός αδιαίρετου παγκόσμιου εθνικού χώρου για την πολυπληθή ελληνική διασπορά. Για αυτόν το λόγο, οι αποφάσεις που θα ληφθούν στη

Συνδιάσκεψη, θα πρέπει όχι μόνο να αποτελέσουν τη βάση για τη μετέπειτα ανάπτυξη του ποντιακού ελληνισμού, αλλά να φέρουν ταυτόχρονα και έναν πανελλήνιο χαρακτήρα.

Η οικονομική κατάρρευση, η πολιτική αστάθεια, η ανεργία, η απουσία μελλοντικών προοπτικών – για ακόμη μια φορά η μοίρα μας δοκιμάζει. Καθημερινά το μεταναστευτικό ρεύμα αυξάνεται, η δραστήρια και ταλαντούχα νεολαία εγκαταλείπει την Ελλάδα, αφήνοντας κενό και χώρο δράσης για ανθρώπους με αλλοτριωμένη νοοτροπία και ψευδοπατριώτες που λειτουργούν με πολιτική σκοπιμότητα. Η χώρα σταδιακά χάνει μια ολόκληρη γενιά, η παγκοσμιοποίηση αφομοιώνει τους μετανάστες στις χώρες υποδοχής. Γίνεται οξύτερο το θέμα της εθνικής ταυτοποίησης των νέων Ελλήνων. Τα προβλήματα αυτά είναι εξίσου χαρακτηριστικά για τη νεολαία της ελληνικής διασποράς. Όλο και περισσότεροι συμπατριώτες μας δεν γνωρίζουν τη μητρική τους γλώσσα, έχουν χαλαρώσει οι δεσμοί με την ιστορική πατρίδα τους, την ορθόδοξη εκκλησία, γινόμαστε μάρτυρες μιας μη αναστρέψιμης μεταβολής στον εθνικό αυτοπροσδιορισμό της νέας γενιάς, η οποία τείνει να αποκτήσει μια «υβριδική», θα έλεγα, νοοτροπία.

Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από δύο παράγοντες. Από τη μια, η απουσία μιας στρατηγικής για την προσέλκυση της νεολαίας της διασποράς σε μια ενιαία πολιτική που θα εκπορεύεται από το ελληνικό κράτος. Από την άλλη, η κατάτμηση των Ελλήνων του εξωτερικού, όπου η κάθε χωριστή διασπορά εστιάζει σε πρόσκαιρα προβλήματα που άπτονται άμεσα σε αυτήν.

Σήμερα, που η Ελλάδα βρίσκεται σε μια βαθιά και επώδυνη οικονομική κρίση, δεν μπορούμε να περιμένουμε η λύση να έρθει από το ελληνικό κράτος. Επομένως θα πρέπει να υπολογίζουμε και να στηριχτούμε σε δικές μας δυνάμεις, λαμβάνοντας την ηθική υποστήριξη και κατανόηση από την πλευρά της ιστορικής μας πατρίδας.

Πολλές φορές έχουμε επισημάνει, πως εκτός των ορίων του ελληνικού κράτους, ζει και αναπνέει μια άλλη Ελλάδα. Παραπάνω από επτά εκατομμύρια άνθρωποι! Και ο αριθμός αυτός συνεχίζει να μεγαλώνει λόγω του μεταναστευτικού ρεύματος. Ανάμεσα στους Έλληνες του εξωτερικού υπάρχει πλήθος δυνατών, φιλόδοξων ανθρώπων με οικονομική επιφάνεια. Δεν είναι πολλοί οι λαοί που έχουν τέτοιο πλεονέκτημα και δυνατότητα για την υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων στην παγκόσμια σκηνή. Πιστεύω πως ειδικά στις χώρες με ισχυρή ελληνική διασπορά όπως είναι οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Γερμανία, η Ρωσία και η Αυστραλία, πρέπει να δημιουργηθούν κέντρα προώθησης εθνικών συμφερόντων, τα λεγόμενα λόμπι, η αποτελεσματικότητα των οποίων δεν επιδέχεται αμφισβήτηση. Ακόμα και η αυτή κάθε αυτή ανεξαρτησία της Ελλάδας, όπως όλοι γνωρίζουμε, επετεύχθη όχι μόνο χάρη στον εσωτερικό απελευθερωτικό αγώνα, αλλά και χάρη στο τεράστιο έργο που επιτέλεσαν οι απανταχού φίλοι της Ελλάδας.

Σήμερα, για να επιτύχουμε να διατηρήσουμε την κρατική υπόσταση της Ελλάδας, απαραίτητη είναι η «συνέργεια δυνατοτήτων» ολόκληρου του ελληνικού έθνους. Συνεχίζω να επαναλαμβάνω αυτήν τη σκέψη με την ελπίδα να εισακουστεί όχι μόνο από την ελληνική κυβέρνηση, αλλά και από τα μέλη της διασποράς, τους ηγέτες του ποντιακού ελληνισμού, τους επικεφαλής των Ομοσπονδιών, της νεολαίας. Μήπως για το γεγονός ότι δεν έχουμε εισακουστεί, τελικά φέρουμε εμείς οι ίδιοι την ευθύνη;

Ίσως οι σκεπτικιστές επισημάνουν, πως ο λόγος μου αυτός ίσως ταίριαζε καλύτερα να ακουστεί από τα μέλη του κυβερνητικού επιτελείου. Αλλά ας αφήσουμε τους πολιτικούς εκεί που είναι. Σήμερα, εγώ θέλω να μιλήσω στις καρδιές σας.

Όσοι είστε εδώ σήμερα σε αυτήν την αίθουσα, καθώς μεγαλώνετε, προφανώς αναρωτιέστε για το νόημα της ζωής. Για κάποιους αυτό μπορεί να είναι η καλή μόρφωση, μια δουλειά με κύρος, η επιτυχία, η οικονομική άνεση... και αυτό είναι υπέροχο! Αλλά δυστυχώς, ή μάλλον, ευτυχώς, όλα τα

παραπάνω δεν αποτελούν το μοναδικό λόγο ύπαρξης του ανθρώπου. Σας εκκαλώ, μην είστε εσωστρεφείς, απαθείς και εγωιστές. Ρωτήστε τους μεγαλύτερους. Πολλοί από αυτούς, έχοντας γίνει επιτυχημένοι στην ενασχόληση τους, θα σας πουν, πως τελικά το νόημα της ανθρωπίνης ύπαρξης καταλήγει στο να υπηρετείς το λαό σου. Εμείς οι Πόντιοι το έχουμε πολύ έντονο αυτό το συναίσθημα, είμαστε περήφανοι για το υψηλό εθνικό φρόνημά μας, την ιστορία μας, την κουλτούρα μας.

Η αποστολή σας δεν είναι μόνο να διατηρήσετε την ποντιακή εθνική ταυτότητα, αλλά και να προσθέσετε νέες σύγχρονες μεθόδους και φόρμες για τη περαιτέρω προώθηση των πολιτισμικών μας αξιών, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, την επικοινωνία των εθίμων και των παραδόσεων του λαού μας. Αναλάβετε πρωτοβουλία, συμμετέχετε στις διαδικασίες αυτές, αναπτύξτε διεθνή προγράμματα και έργα. Ιερή υποχρέωση δική μας είναι να στηρίξουμε τις προοδευτικές πρωτοβουλίες της νεολαίας. Γιατί η νεολαία, εσείς, θα πρέπει να διορθώσετε τα προβλήματα του παρελθόντος, να πραγματοποιήσετε εκείνο το άλμα στις σχέσεις της διασποράς με το ελληνικό κράτος, να αποδείξετε με έργα πόσο απαραίτητοι και χρήσιμοι είστε για την ιστορική πατρίδα σας, να επιτύχετε επιτέλους να γίνει ο ποντιακός ελληνισμός μια αναπόσπαστη συνιστώσα της επίσημης ελληνικής κρατικής πολιτικής. Η δουλειά που πρέπει να γίνει ως προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να είναι συστηματική, διαχειρίσιμη, με σαφείς, κατανοητούς και επιτεύξιμους στόχους.

Συχνά στη Ρωσία, ερχόμενοι αντιμέτωποι με μια υπολογίσιμη πρόκληση, ακούγεται το σύνθημα «Αν όχι εμείς, τότε ποιός;». Το ίδιο ακριβώς ερώτημα θέλω να θέσω και σε εσάς. Ποιός, αν όχι οι Πόντιοι, έχοντας κατανοήσει πλήρως την ιστορική αποστολή τους, θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη και την πρωτοβουλία για την ίδρυση ενός πυρήνα, ενός κέντρου που θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στη μετέπειτα παγκόσμια ομογενοποίηση του ελληνικού λαού;

Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως μένουμε σε χώρες με διαφορετικές κοινωνικό-πολιτικές και οικονομικές συνθήκες, είναι εξαιρετικά πιθανό να έχουμε διαφορετική οπτική και αντίληψη των πραγμάτων. Γι' αυτό και ακούραστα συνεχίζω να λέω, πως η ομογενοποίηση του ελληνικού λαού δεν είναι εφικτή χωρίς την ύπαρξη μιας ιδέας εθνικής ενοποίησης, μιας πολύπλοκης και πολυδιάστατης έννοιας, στη βάση της οποίας βρίσκεται η πανανθρώπινη αποστολή του έθνους μας.

Παρακάτω θα επιθυμούσα να απαριθμήσω τις βασικές κατευθύνσεις, οι οποίες κατά τη γνώμη μου θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση της ποντιακής εθνικής ιδέας:

Στην ομιλία μου ήδη επισήμανα πως μια από τις βασικές απειλές του σύγχρονου πολιτισμού είναι η εσκεμμένη αποδόμηση του συστήματος των κλασικών ορθόδοξων αξιών. Νομίζω πως σήμερα, όπως και πριν από δύο χιλιάδες χρόνια, ο Θεός επαναθέτει στους Έλληνες μια ιστορική αποστολή – να γίνουν οι φορείς της ιδεολογίας και της έμπνευσης για το κίνημα υπέρ της προστασίας της ορθοδοξίας, αλλά και για τη θεμελίωση, μαζί με τους ομόδοξους λαούς, ενός ευρύτερου, παγκόσμιου ορθόδοξου χώρου.

Οι Πόντιοι είναι εκείνοι που θα πρέπει να σταθούν στην εμπροσθοφυλακή της διατήρησης της βυζαντινής κληρονομιάς, των παλαιοχριστιανικών μνημείων. Ένα παράδειγμα της ιδέας αυτής, η οποία έδειξε την ενωτική δύναμή της, στάθηκε η ιστορική απόφαση του 2010 για την τέλεση της λειτουργίας στο μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά. Εδώ και έξι χρόνια, οι Πόντιοι από όλο τον κόσμο συγκεντρώνονται εκεί ώστε να προσευχηθούν και να τιμήσουν τη μνήμη των προγόνων τους. Και δεν σταματάμε σε αυτό. Έχει ξεκινήσει μια τεράστια προσπάθεια, ώστε η Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης που σήμερα λειτουργεί ως τζαμί, να περάσει στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης.

Το έργο μας θα πρέπει να είναι πολυδιάστατο. Το ιερό χρέος μας απέναντι στους προγόνους μας είναι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης. Θεωρώ πως πρέπει να υπάρξει μια σοβαρή επιστημονική προσέγγιση για το φαινόμενο του ποντιακού ελληνισμού, την ανάλυση της ιστορικής κληρονομιάς, την έρευνα για τα τραγικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στη Μικρά Ασία στις αρχές του περασμένου αιώνα. Δεν πρέπει να περιοριστούμε μονάχα στη διοργάνωση συνεδρίων με αυτό το θέμα, αλλά να καταφέρουμε να δώσουμε στο επιστημονικό έργο έναν συστηματικό χαρακτήρα. Σε αυτήν την κατεύθυνση λοιπόν βλέπω έναν σαφή και καθορισμένο στόχο, να πετύχουμε την ενσωμάτωση στη γενική παιδεία της Ελλάδας το χώρο που αρμόζει στο ρόλο που διαδραμάτισε ο ποντιακός ελληνισμός στη δημιουργία του σύγχρονου, ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Αν ρωτήσετε τους ιστορικούς, θα σας πουν, πως η ενότητα ενός έθνους επιτυγχάνεται στο μέγιστο βαθμό όταν υπάρχει μια εξωτερική απειλή. Δεν θεωρώ πως ως απειλή μπορεί να εκληφθεί αποκλειστικά κάποια πολεμική ενέργεια. Περισσότερο για μένα είναι μια ευρύτερη απειλή της απώλειας της ανεξαρτησίας ενός κράτους. Αν το δεχόμαστε αυτό, κατανοούμε πως η ώρα αυτή έχει σημαίνει. Η Ελλάδα σήμερα κινδυνεύει να απωλέσει την ανεξαρτησία της, αν δεν την έχει χάσει κιόλας. Η κατανόηση αυτής της πραγματικότητας, πρέπει να αποτελέσει τη συνιστώσα, στη βάση της οποίας θα επιτευχθεί η ομόνοια του ελληνικού έθνους, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής διασποράς. Ακριβώς όπως πριν από 200 χρόνια, όταν η ιδέα της ανεξαρτησίας σφυρηλάτησε τους απανταχού Έλληνες.

Βέβαια δεν θα πρέπει να τρέφουμε αυταπάτες πως μπορούμε να πετύχουμε μια καθολική και πλήρη ομόνοια, άλλωστε σε αυτήν την περίπτωση ο κόσμος θα ήταν ιδανικός, δίχως συγκρούσεις, εμφύλιους πολέμους και επαναστάσεις. Και δεν είναι μυστικό πως η διάσπαση, οι αβάσιμες φιλοδοξίες, οι αλληλοκατηγορίες και οι παρεξηγήσεις είναι μάλλον το κυριότερο πρόβλημα του σύγχρονου ποντιακού κινήματος. Παράδειγμα τούτων αποτελεί η emphatic απόφαση της ΠΟΕ τις παραμονές της συνδιάσκεψης αυτής. Δεν θα ήθελα να εμβαθύνω σε λεπτομέρειες, αλλά γίνεται φανερό πως κάποιοι επωφελούνται από το διχασμό του ποντιακού ελληνισμού και θέλουν ο τελευταίος να ζει με τη λογική του «διαίρει και βασίλευε». Πιστέψτε με, δεν έχουμε την πολυτέλεια του χρόνου, ούτε και το δικαίωμα να ασχολούμαστε με «τοπικούς πολέμους» και λοιπές σκοπιμότητες...

Και ίσως έφτασε εκείνη η στιγμή που θα πρέπει να απευθύνουμε την έκκληση για ενότητα σε εκείνη τη μερίδα του ποντιακού ελληνισμού, η οποία είναι συγκαταβατική ως προς την ιδέα της ομογενοποίησης και της ενότητας. Γιατί κανένας από τους στόχους, όπως το έργο της διάδοσης των ορθόδοξων αξιών, της διατήρησης των παραδόσεων, της γλώσσας, της πολιτισμικής κληρονομιάς του ελληνικού λαού, δεν είναι εφικτοί χωρίς τη στενή συνεργασία μεταξύ των ποντιακών ομοσπονδιών των διαφόρων χωρών. Γι' αυτό το λόγο είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να ενώσουμε τα ενδιαφέροντά μας, να βρούμε τις δυνάμεις και τη δυνατότητα για τη συλλογική επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν

Τα τραγικά για το λαό μας γεγονότα των αρχών του 20ου αιώνα σημάδεψαν τη νοοτροπία και την αντίληψη των Ποντίων. Δυστυχώς, οι αμφιλεγόμενες ερμηνείες των ιστορικών γεγονότων της Μικρασιατικής καταστροφής προκαλούν διάφορες πολιτικές «κερδοσκοπίες» και επιτρέπουν σε συγκεκριμένες ομάδες συμφερόντων να χειραγωγήσουν την κοινή γνώμη. Χρέος μας απέναντι στους προγόνους μας, είναι να βάλουμε τελεία σ' αυτό το θέμα. Από το πάνελ αυτό θέλω υπεύθυνα να δηλώσω ότι το Φιλανθρωπικό μας ίδρυμα πήρε απόφαση να δημιουργήσει στη Θεσσαλονίκη ένα Κέντρο Ποντιακών Μελετών, το οποίο θα ασχοληθεί με την έρευνα αυτού του εξαιρετικά δύσκολου θέματος. Και θεωρώ σκόπιμο να προσλάβουμε στη λειτουργία του κέντρου

και Τούρκους ιστορικούς. Είμαι πεπεισμένος ότι σε μια αντικειμενική έρευνα και μελέτη του γεγονότος θα πρέπει να ενδιαφέρονται και οι δύο πλευρές - τόσο η Ελλάδα, όσο και η Τουρκία. Μαζί, πρέπει να κάνουμε ό, τι είναι δυνατόν για να μάθει και να θυμάται όλος ο κόσμος γι' αυτά τα τρομερά γεγονότα που έλαβαν χώρα στις αρχές του εικοστού αιώνα. Πρέπει να γίνει αυτό για να αποφευχθούν νέα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Η ιστορία του ποντιακού λαού είναι τραγική. Το πένθος έγινε μέρος της κουλτούρας μας και ο χρόνος αφήνει αναλλοίωτη την ιστορική μνήμη των Ποντίων. Παρ' όλα αυτά, μιλώντας στους συνέδρους πριν τη Συνδιάσκεψη, επισήμανα πως η απαισιοδοξία δεν έχει θέση σε αυτές τις αίθουσες. Πρέπει να προχωρήσουμε και να συνεχίσουμε τη ζωή μας. Πρέπει επιτέλους να «βρούμε τη υγεία μας». Πιστεύω ακράδαντα πως το μέλλον ανήκει στους νέους πόντιους που έχουν δραστήρια αντίληψη και τρόπο ζωής. Πιστεύω πως έχει φτάσει η ώρα να αναλογιστούμε τη δυνατότητα δημιουργίας ειδικών υποτροφιών που θα στηρίζουν και θα βοηθήσουν τους νέους και νέες ταλαντούχους πόντιους, ώστε να βρουν το δρόμο τους στο χώρο των επιστημών, του πολιτισμού, των τεχνών, του αθλητισμού, των μέσων επικοινωνίας και, με αυτόν τον τρόπο, να διαδώσουν το μήνυμα του ποντιακού ελληνισμού σε όλο τον κόσμο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους νέους πολιτικούς ποντιακής καταγωγής. Τολμήστε, ρισκάρετε, κάντε λάθη και αναζητήστε νέες λύσεις, αλλά μην είστε απαθείς και αδιάφοροι απέναντι από το λαό σας, την ιστορία σας, την κουλτούρα σας. Κουβαλήστε την ποντιακή φλόγα στην ψυχή σας σε όλη σας τη ζωή και χωρίς υπολείμματα μεταδώστε τη φλόγα αυτήν στα παιδιά σας. Και να θυμάστε: για την ανεξαρτησία της Ελλάδας, ο λαός μας πλήρωσε με αίμα, με ζωές και πολύχρονους διωγμούς. Και σήμερα λοιπόν, σε αυτήν την κρίσιμη για τη χώρα καμπή, είμαστε υποχρεωμένοι να τείνουμε μια χείρα βοήθειας στην ιστορική μας πατρίδα.

Και αν πριν είχα κάποιες αμφιβολίες σχετικά με τα περαιτέρω βήματα για την ανάπτυξη του ποντιακού κινήματος, σήμερα είμαι απολύτως βέβαιος ότι η ολοκλήρωση της Συνδιάσκεψης Νεολαίας πρέπει να γίνει αφετηρία της ενεργού προετοιμασίας της παγκόσμιας ποντιακής διάσκεψης, που πρέπει να διεξαχθεί στο πρώτο μισό του 2016, με σκοπό την ίδρυση μιας νέας δομής, μιας ισχυρής διεθνούς οργάνωσης η οποία θα υπηρετεί και θα υπερασπίζεται τα συμφέροντα του ποντιακού ελληνισμού. Θεωρώ πως σήμερα, όντας παρόντες στην παγκόσμια συνδιάσκεψη της νεολαίας, έχουμε βάλει τον πρώτο λίθο στα θεμέλια της μελλοντικής «κοινής οικοδομής».